

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Daniela Hudáka v trestnej veci obvinených **C. H. a spol.** pre zločin lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 20, § 188 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 31. augusta 2011 v Bratislave dovolania obvinených C. H. a R. M. proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 2. septembra 2008, sp. zn. 6To 53/2008 a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolania obvinených C. H. a R. M. **sa o d m i e t a j ú.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Prešov z 12. júna 2008, sp. zn. 33 T 59/2007, boli obvinení C. H. a R. M. uznaní za vinných zo zločinu lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 20, § 188 ods. 1 Tr. por. na tom skutkovom základe, že

dňa 27. júla 2007 asi o 9.00 hod. v obci C. J., okres P., na miestnej komunikácii pred rodinným domom č. X., sa násilím zmocnili vecí tam prechádzajúcej mladistvej M. Ž., nar. X. a to tak, že obvinený R. M. chytil poškodenú za vlasy, stiahol ju na zem a takto držiac ju ťahal po zemi, potom jej vlasy pustil a raz ju udrel päťou do temena hlavy a najmenej dva krát ju kopol do pravej strany rebier. Následne k poškodenej prišiel aj obvinený C. H., ktorý ju najmenej dva krát do ľavej strany rebier a keď sa poškodená chcela zdvihnúť, obvinený R. M. ju opäť chytil za vlasy, postavil ju na nohy a raz jej kopol do zadnej časti tela, potom jej vlasy pustil a oboma rukami jej vytočil ruky za chrbát a prikázal obvinenému C. H., aby poškodenej z vrecka nohavíc zobral telefón zn. S. v hodnote 2.250,- Sk a z uší, aby jej stiahol náušnice zo žltého kovu v hodnote 4.000,- Sk, čo obvinený C. H. urobil, pričom poškodená neutrpela zranenia vyžadujúce liečenie.

Okresný súd Prešov ich za to odsúdil podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., zistiac priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m/ Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. každého osobitne k trestu odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. oboch obvinených na výkon uložených trestov odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Nakoniec obom obvineným podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenej M. Ž. škodu vo výške 6.250,- Sk.

Krajský súd v Prešove uznesením z 2. septembra 2008, sp. zn. 6 To 53/2008, podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvinených C. H. a R. M. proti vyššie uvedenému rozsudku ako nedôvodné zamietol.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove podal 11. februára 2009 dovolanie obvinený R. M. a 25. marca 2009 podal dovolanie aj obvinený C. H. Zároveň obaja obvinení požiadali súd o ustanovenie obhajcov.

Predseda senátu súdu prvého stupňa obom žiadostiam obvinených vyhovel a opatreniami z 24. septembra 2009 podľa § 373 ods. 1, ods. 2 Tr. por. ustanovil obvinenému C. H. za obhajkyňu JUDr. D. K., advokátku so sídlom v P., a obvinenému R. M. ustanovil za obhajcu JUDr. S. O., advokáta so sídlom v P.

Následne obaja obvinení podali dovolania aj prostredníctvom ustanovených obhajcov.

Obvinený C. H. v dovolaní uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g/ a písm. i/ Tr. por.

V písomných dôvodoch dovolania vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. argumentoval obvinený C. H. tým, že poškodená klame, že v podstate ani nevedela stotožniť osobu, ktorá ju mala napadnúť, sústavne menila výpovede a prispôbovala ich na základe vykonaných dôkazov. Ďalej namietal zákonnosť vykonania rekonštrukcie v prípravnom konaní, ktorá nebola vykonaná na mieste činu, ale v ústave na výkon väzby, no predovšetkým nebola vykonaná v súlade s ustanoveniami

Tr. por., lebo pri jej vykonaní bolo do jej priebehu zo strany vyšetrovateľa zasahované, keď tento usmerňoval v činnosti tak obvineného, ako aj poškodenú, čo je neprípustné. Navyše obaja obvinení odmietli vypovedať, preto rekonštrukcia nemala pokračovať. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. obvinený C. H. namietal aj samotnú existenciu mobilného telefónu a náušnic, ktoré mali pri lúpeži odcudziť, nakoľko nebolo preukázané, že by tieto niekedy existovali. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený C. H. namietal, že čas spáchania skutku nebol presne ustálený, resp. bol zmenený zo 7.30 hod. na 9.00 hod.

Obvinený R. M. v dovolaní uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. g/ Tr. por.

K uplatneným dovolacím dôvodom obvinený R. M. všeobecne argumentoval tým, že rekonštrukcia v prípravnom konaní nebola vykonaná zákonným spôsobom. Rekonštrukcii vytýkal, že ju viedol vyšetrovateľ MVDr. T., ktorý nebol vyšetrovateľom v tejto veci, nebol dostatočne oboznámený s obsahom spisu, že svedkyne navádzal na ich výpoveď, ukazoval im, čo majú robiť, naznačoval im, ako bola poškodená držaná a pod. Obvinený R. M. i jeho obhajca namietali takýto priebeh rekonštrukcie a keď vyšetrovateľ ich námietky neakceptoval, ďalej sa tohto úkonu odmietli zúčastniť. Ďalej obvinený R. M. v dovolaní namietal, že neboli odstránené viaceré rozpory vo výpovediach poškodených, napr. aj to ako mohli spôsobom, ktorý opísala poškodená, strhnúť jej náušnice z uší bez toho, aby nedošlo k poškodeniu jej ušných lalokov.

Prokurátor Okresnej prokuratúry v Prešove sa k dovolaniam obvinených vyjadril v tom smere, že rozhodnutia oboch súdov považuje za zákonné, že v rámci prípravného konania, ako aj v konaní pred súdom nedošlo k porušeniu zákonných ustanovení, že rozhodnutia boli vydané na základe objektívne zisteného skutkového stavu a na podklade správneho právneho posúdenia po vykonaní všetkých dôkazov. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd postupom podľa § 392 Tr. por. obe dovolania zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 12. marca 2010, sp. zn. 5 Tdo 7/2010, dovolanie obvinených C. H. a R. M. podľa § 382 písm. d/ Tr. por. odmietol konštatujúc, že za účelom podania dovolania nemožno obvinenému ex offio ustanoviť obhajcu, ale obvinený si na tento účel obhajcu musí zvoliť. Ak dovolanie obvinený podá prostredníctvom

ustanoveného obhajcu, ide o „nulitný úkon“, ktorý najvyšší súd v dovolacom konaní nepreskúmava.

Rozhodnutie najvyššieho súdu napadol obvinený C. H. na Ústavnom súde Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), ktorý nálezom z 2. júna 2011, sp. zn. II. ÚS 343/2010, vyslovil, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. mája 2010, sp. zn. 5 Tdo 7/2010, bolo porušené základné právo obvineného C. H. na súdnu ochranu podľa § 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len Ústavy), na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 a na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy a právo na obhajobu podľa čl. 6 ods. 3 písm. c/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ústavný súd z týchto dôvodov rozhodnutie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky bol doručený najvyššiemu súdu 20. júla 2011 a spisový materiál Okresného súdu Prešov, sp. zn. 33 T 59/2007, došiel 18. augusta 2011.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, viazaný nálezom ústavného súdu, preskúmal predložený spisový materiál a dospel k záveru, že dovolania obvinených C. H. a R. M. je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že ani u jedného z obvinených nie sú splnené dôvody dovolania v zmysle § 371 (§ 382 písm. c/) Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších (mimoriadnych) procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por. Úlohou dovolacieho súdu je posúdiť, či námietky dovolateľov obsahovo napĺňajú niektorý z nimi uplatnených dovolacích dôvodov.

Prvý z dovolacích dôvodov, ktorí uplatnili spoločne obaja obvinení bol dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli **súdom** vykonané zákonným spôsobom.

Obaja obvinení naplnenie tohto dovolacieho dôvodu v podstate zhodne videli v tom, že v rámci prípravného konania bola rekonštrukcia z 29. októbra 2007 vykonaná nezákonným

spôsobom. Rekonštrukcii vytýkali viac menej rovnaké nedostatky, ktoré sú bližšie špecifikované vyššie v texte.

Vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu treba upriamiť pozornosť na § 371 ods. 3 Tr. por., podľa ktorého dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Prvostupňový súd na hlavnom pojednávaní konanom 12. júna 2008 postupom podľa § 269 Tr. por. prečítal zápisnicu o rekonštrukcii z č. l. 234-253, pričom k tomuto listinnému dôkazu nemali obvinení a ani ich obhajcovia žiadne pripomienky. Tieto pripomienky nevzniesli ani v odvolacom konaní. Dovolaciemu súdu tak v akceptovaní tohto dovolacieho dôvodu bráni vyššie citované ustanovenie § 371 ods. 3 Tr. por., pretože obvineným a ich obhajcom uvedená okolnosť bola známa, no v konaní pred súdom prvého stupňa a ani v konaní pred odvolacím súdom ju nenamietali.

Druhý dovolací dôvod, ktorý obvinený C. H. uplatnil je dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Tento dôvod dovolania je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa. Z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia.

Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu.

Do úvahy prichádzajú dve alternatívy a to, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napíňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Dovolacie námietky obvineného C. H. sa vôbec nedotýkali právneho posúdenia zisteného skutku. Obvinený C. H. nenamietal právnu kvalifikáciu skutku, ale popierajúc spáchanie skutku priamo a konkrétne spochybňoval skutkové závery súdov prvého a druhého stupňa, poukazujúc pri tom na rozpory v dokazovaní a predostierajúc vlastné hodnotenie dôkazov. Z uvedeného je tak jednoznačne zrejmé, že dovolacie námietky obvineného C. H. obsahovo nenapĺňali ním uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., lebo sa netýkali právneho posúdenia veci, ale výlučne skutkových zistení a hodnotenia dôkazov.

Obvinený R. M. ako druhý dovolací dôvod uplatnil dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z dikcie cit. § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky potom o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Obvinený R. M. v dovolaní výslovne nenamietal, že by v jeho trestnej veci boli porušené ustanovenia Trestného poriadku o povinnej obhajobe. Porušenie ustanovení

Trestného poriadku o povinnej obhajobe nebolo zistené ani zo strany dovolacieho súdu. Obvinený R. M. naplnenie tohto dovolacieho dôvodu zrejme videl v tom, že ho súd uznal za vinného napriek tomu, že on skutok nespáchal. Rovnako ako obvinený C. H. aj on poukazoval na rozpory v dokazovaní, ktoré mal súd podľa jeho názoru vyhodnotiť v jeho prospech. V tejto súvislosti najvyšší súd považuje za potrebné pripomenúť, že v trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov – ustanovenia § 2 ods. 5 a ods. 6 a § 125 Tr. por. Podľa nich bolo potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý bol nevyhnutný pre rozhodnutie. Podľa zásady voľného hodnotenia dôkazov zákon nestanovil žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle uplatňovaného dovolacieho dôvodu preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Rovnako tak ani hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom. Ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) hodnotený v jeho prospech.

Obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por., dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že v trestnej veci obvinených C. H. a R. M. neboli splnené dôvody dovolania predpokladané ustanoveniami § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por., a preto podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolania obvineného C. H. a R. M. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne.

P o u ě n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. augusta 2011

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková